

Nakon 16 godina odlazi 'vječna kancelarka' Merkel

Kategorija: SVIJETAžurirano: Petak, 24 Rujan 2021 07:31
Objavljeno: Petak, 24 Rujan 2021 07:29

#EU SE BOJI PRAZNINE NAKON ODLASKA MERKEL#

Dok su autoritarni populistili bili u uzletu u Europi i SAD-u, zvali su je "predvodnicom slobodnog svijeta". Njemačka kancelarka Angela Merkel uskoro završava povijesnih 16 godina na vlasti s neizvjesnim nasljeđem u zemlji i inozemstvu.

Merkel je toliko dugo na funkciji da je prozvana "vječnom kancelarkom". I toliko je popularna da bi vjerojatno osvojila rekordni peti mandat da ga želi.

Umjesto toga, 67-godišnja Merkel će predati palicu kao prva njemačka kancelarka koja je odstupila s vlasti po vlastitom izboru, s cijelom generacijom glasača koji nikada nisu nikoga drugog doživjeli na vlasti.

Njene pristalice kažu da je pružala stabilno, pragmatično vodstvo u brojim krizama kao umjerena osoba sa sposobnošću okupljanja i ujedinjenja.

Kritičari joj, pak, spočitavaju stihijsko vođenje koje je temeljila na najširem mogućem konsenzusu te tvrde je Angeli Merkel nedostajalo odvažne vizije da Europu i njezino najveće gospodarstvo pripremi za naredna desetljeća.

Ono što je sigurno je da iza sebe ostavlja rascjepkanu političku scenu, djelomično i zato jer kandidat njezine stranke Armin Lachet ne uspijeva izaći iz njezine sjene i isprofilirati se kao lider.

Njegov socijaldemokratski suparnik, ministar financija Olaf Scholz, uspješnije predstavlja kao kandidat kontinuiteta, smatra AFP.

Učini pravu stvar

Smirena i sabrana, Merkel je posljednjih godina mnogima služila kao dobrodošla protuteža velikim, drskim ljudima svjetske politike od Donalda Trumpe do Vladimira Putina.

Anketa istraživačkog centra Pew pokazala je krajem prošle godine da većina u zapadnim zemalja ima "povjerenje u Merkel da će učiniti pravu stvar kada su u pitanju globalno važne stvari".

Međutim, posljednje dane zadnjeg mandata obilježilo je ono što je Merkel nazvala "gorkim, dramatičnim i užasnim" povratkom talibana na vlast u Afganistanu, debaklom za koji dijeli krivnju.

Doktorica kvantne kemije, odrasla iza željezne zavjese, Merkel je slušala svoje birače i bila im jamac stabilnosti.

Njezine promjene u politici odražavale su želje njemačke većine, među kojima je postupno ukidanje nuklearne energije nakon katastrofe u Fukushima 2011. godine. U tabor nekad jako konzervativnog CDU-a privukla je široku novu koaliciju žena i urbanih glasača.

Nakon 16 godina odlazi 'vječna kancelarka' Merkel

Kategorija: SVIJETAŽurirano: Petak, 24 Rujan 2021 07:31
Objavljeno: Petak, 24 Rujan 2021 07:29

Kraljica štednje

Prije pandemije koronavirusa činilo se da će njezin najhrabriji potez, držanje otvorenih njemačkih granica 2015. za više od milijun tražitelja azila, odrediti njeno naslijeđe.

I dok su mnogi Nijemci pozdravili njezin poklič "Mi to možemo", ovaj potez ohrabrio je i protuimigrantsku stranku Alternativu za Njemačku (AfD), kojom je prvi put nakon Drugog svjetskog rata kranja desnica ušla u parlament.

U isto vrijeme, čelnici poput mađarskog Viktora Orbana optužili su je za "moralni imperijalizam".

Šest godina kasnije, požalila se Merkel ovaj mjesec, čini se da Europska unija nije ništa bliža jedinstvenoj politici o migraciji.

Žena koja je nekad bila poznata kao "klimatska kancelarka" zbog zagovaranja obnovljivih izvora energije također se suočava s masovnim pokretom mladih aktivista koji tvrde da se nije uspjela uhvatiti u koštac s klimatskom krizom i da čak ni Njemačka nije ispunila svoje obveze smanjenja emisija štetnih plinova..

Bila je vodeća europska državica tijekom krize u eurozoni kad je Berlin zagovarao hitno smanjenje potrošnje u zamjenu za međunarodne zajmove kao pomoć zaduženim zemljama.

Ljutiti prosvjednici nazvali su je europskom "kraljicom stroge štednje" i prikazivali je u nacističkoj odjeći, ali su je pristaše branile i tvrdile da štiti eurozonu.

Od Kohlove djevojčice do mame

Merkel je najdugovječnija čelnica u EU i G7. Počela je kancelarski mandat 2005. u vrijeme Georgea W. Busha, Tonyja Blaira i Jacquesa Chiraca.

Rođena je kao Angela Dorothea Kasner 17. srpnja 1954., kći luteranskog svećenika i učiteljice.

U školi se isticala u ruskom i matematici. S Vladimirom Putinom, koji je 1989. u vrijeme pada Berlinskog zida bio časnik KGB-a u Dresdenu, razgovarala je na ruskom.

S prvim suprugom se vjenčala 1977. i razvela nakon pet godina, ali je zadržala njegovo prezime.

Nakon pada Berlinskog zida, tada mlada kemičarka pridružila se prodemokratskoj skupini koja će se potom spojiti s Kohlovim demokršćanima.

Protestantkinja s istoka koju je Kohl zvao "svojom djevojčicom" postat će kasnije čelnica stranke kojom su dominirali katolici sa zapada.

Kad je došla na vlast stranački suparnici su je zajedljivo i iza leđa zvali "Mutti", no ona je vješto i pametno, a neki tvrde i nemilosrdno, eliminirala svoje protivnike.

Nakon 16 godina odlazi 'vječna kancelarka' Merkel

Kategorija: SVIJETAŽurirano: Petak, 24 Rujan 2021 07:31
Objavljeno: Petak, 24 Rujan 2021 07:29

Iako se njezino ime našlo na listama želja za ključne pozicije u EU-u ili Ujedinjenim narodima, Merkel je rekla da će potpuno napustiti politiku.

Upitana čemu se najviše raduje u mirovini, odgovorila je: "To što neću morati stalno donositi odluke".

EU se boji praznine nakon odlaska Merkel

Odlazak Angele Merkel s političke scene izaziva strah od praznine u Europskoj uniji, suočenoj s egzistencijalnim izazovima.

Europski čelnici zadnjih su mjeseci puni riječi hvale za tu ženu koja je na čelu Njemačke sve od 2005., gotovo jednako dugo kao i kancelar njemačkog ujedinjenja Helmut Kohl (1982.-1998.).

Nizozemski premijer Mark Rutte kaže da je bila „velik autoritet“.

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen ističe da je analitički duh te doktorice kemije bio ključan za deblokadu brojnih pregovora na europskoj razini koji su se činili beskrajnima.

Angela Merkel, najdugovječnija šefica vlade u europskim demokracijama, odigrala je presudnu ulogu u Europskoj uniji, smatra politolog Janis Emmanouilidis iz Centra za europsku politiku (EPC).

Povući će se nekoliko mjeseci nakon njemačkih parlamentarnih izbora u nedjelju, jer je potrebno neko vrijeme za formiranje nove vlade.

„Naravno, njezin odlazak ostavlja prazninu“, rekao je Emmanouilidis za AFP, smatrajući da je riječ o „kraju jedne epohe“.

Merkel se 16 godina svoje vladavine morala nositi s „permanentnom krizom“ Europske unije, od financijske krize 2008. do brexita i pandemije koronavirusa, podsjeća stručnjak.

Pragmatična političarka

Njezini govori o Europi neće ući u povijest. Pošto nije bila vizionarka, kancelarka duguje stečeni ugled svojoj pragmatičnosti koja joj je omogućila da sačuva jedinstvo Europske unije sklapajući nužne kompromise.

Pokazala je „kontinuitet i odlučnost“, što su mnogi Europljani u nesigurnim vremenima znali cijeniti.

„Novi kancelar, ako je želi zamijeniti u toj ulozi, morat će dokazati svoju širinu i vjerodostojnost“.

Nije bitno zove li se Armin Laschet (CDU), Olaf Scholz (SPD) ili Annalena Baerbock (Zeleni).

Po ispitivanju koje je Europsko vijeće za međunarodne odnose provelo u 12 članica EU-a

(ECFR), 41 posto ispitanika kazalo je da bi glasali za Angelu Merkel, a ne francuskog predsjednika Emmanuela Macrona kada bi se biralo predsjednika Europe.

Nije spasiteljica Europe

Tijekom krize eura, početkom 2010-ih, Merkel je izazvala nezadovoljstvo zakašnjelim priskakanjem u pomoć zaduženim zemljama poput Grčke pa se jedno vrijeme strahovalo od kraha zajedničke valute.

„Angela Merkel nije spasila Europu”, ocijenio je bivši predsjednik Europske komisije Jean-Claude Juncker.

„To je njemačka priča. Željeli bi da je ona bila zaslužna za sva rješenja u teškim krizama”, rekao je za belgijski list Le Soir.

„Ne podcjenjujem ulogu koju je imala, ali daleko sam od toga da je preuveličavam jer je znala oklijevati u tom razdoblju koje je bilo među najtežima u izgradnji europskog projekta”.

Za tog političkog veterana iz Luksemburga, Merkel se ipak ponijela kao „državnica” otvorivši 2015. njemačke granice izbjeglicama usprkos osudama u vlastitoj zemlji i „dobro je reagirala” tijekom pandemije prihvativši povijesni plan spašavanja od 750 milijardi eura koji je utjelovio europsku solidarnost.

Bivša španjolska ministrica vanjskih poslova Ana Palacio kancelarki zamjera strategiju koja se sastojala u "čekanju da očajničke situacije dovedu do očajničkih mjera”.

Ta strategija „često je išla na ruku onima koji su kršili pravila”, smatra ona, govoreći o njemačkom oklijevanju u odnosu prema mađarskom premijeru Viktoru Orbanu čija se zemlja udaljila od europskih vrijednosti.

Europska unija suočena je s povijesnim izazovima: treba obnoviti gospodarstvo nakon pandemije, boriti se protiv klimatskih promjena, geopolitički se etablirati nasuprot SAD-i u Kini.

„Merkel je možda vješto održavala status quo na kontinentu zadnjih godina, ali izazovi s kojima je Europa danas suočena zahtijevaju radikalna rješenja, a ne kozmetičke promjene. Europska unija danas treba Njemačku s vizijom”, smatra Piotr Buras iz ECFR-a. (Hina)

Nakon 16 godina odlazi 'vječna kancelarka' Merkel

Kategorija: SVIJETAžurirano: Petak, 24 Rujan 2021 07:31

Objavljeno: Petak, 24 Rujan 2021 07:29

